

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА**

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
ЈАВНОГ КОМУНАЛНО - СТАМБЕНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ЗАЈЕЧАР“ ЗАЈЕЧАР**

**Број: 400-3127/2018-06/11
Београд, 08. март 2019. године**

1. УВОД

У Извештају о ревизији правилности пословања у делу примене закона који регулишу обрачун и исплату зарада код Јавног комунално - стамбеног предузећа „Зајечар“ Зајечар за 2017. годину број: 400-3127/2018-06/7 од 30. новембра 2018. године, Државна ревизорска институција (у даљем тексту Институција) је издала закључак да ЈКСП „Зајечар“ Зајечар, у 2017. години, није у потпуности ускладило обрачун и исплату зарада са прописима који регулишу обрачун и исплату зарада код јавних комуналних предузећа.

С обзиром да све откривене неправилности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од Јавног комунално - стамбеног предузећа „Зајечар“ Зајечар (у даљем тексту: Предузеће) захтевала достављање одазивног извештаја.

Предузеће је у остављеном року од 60 дана доставило одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице мр Иван Жикић в.д. директор. У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених неправилности.

У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај и оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо неправилности, које су обелодањене у ревизорском извештају и које су захтевале отклањање,
- резимирамо мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕПРАВИЛНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

2.1. Примена одредби Закона о раду

2.1.1 Основица за обрачун и исплату увећане зараде за рад на државни и верски празник који је нерадни дан

2.1.1.1 Опис неправилности

Предузеће је у 2017. години исплатило зараду за рад на дан државног и верског празника који је нерадни дан за 156.074 динара више од прописаног. Уместо основне зараде како је прописано чланом 106. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС и 113/2017), и чланом 53. Колективног уговора јавног комунално - стамбеног предузећа „Зајечар“ Зајечар број 4140 од 22. октобра 2015. године (у даљем тексту: Колективни уговор код послодавца), Предузеће је запосленима који су радили на дан државног и верског празника обрачунавало и исплаћивало накнаду зараде за време одсуствовања са рада (просечну зараду у претходних 12 месеци).

Чланом 106. Закона о раду, прописано је да се зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде, а чланом 107. истог закона да се основна зарада одређује на основу услова рада, утврђених правилником, а потребних за рад на пословима за које је запослени закључио уговор о раду и времена проведеног на раду.

Чланом 53. Колективног уговора код послодавца, прописано је да се зарада запосленог за обављени рад и време проведено на раду састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде.

2.1.1.2 Исказане мере исправљања

Прегледом Одазивног извештаја број 7139/2 од 19. децембра 2018. године, као и допуне Одазивног извештаја број 7139/3 од 28. децембра 2018. године утврђено је следеће:

У Одазивном извештају Предузеће је навело, да су мере исправљања предузете приликом обрачуна и исплате зарада запослених за месец новембар 2018. године, као и да ће на исти начин поступати и у наредном периоду. Обрачун и исплату зараде запослених који су у месецу новембру радили на дан празника који је нерадни дан Предузеће је извршило у складу са одредбама члана 106. Закона о раду и члана 53. Колективног уговора Јавног комунално - стамбеног предузећа „Зајечар“ Зајечар.

У прилогу Одазивног извештаја Предузеће је доставило следеће доказе о предузетим мерама:

- 1) Обрачун средстава за исплату зарада и других примања запослених (по чл. 121 з.), коначни обрачун за месец новембар 2018. године за следеће запослене:
 - (1) Дигов Предраг – шифра запосленог 1020701-Механизација, Возачи,
 - (2) Веселиновић Мирослав – шифра запосленог 1020302-Чишћење и прање улица,
 - (3) Владисављевић Живорад – шифра запосленог 1020202-Радници на смећу.

2.1.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.1.2 Коришћење годишњег одмора

2.1.2.1 Опис неправилности

Директор ЈКСП „Зајечар“, Зајечар, је доносио решења за коришћење првог дела годишњег одмора у трајању од 10 до 15 радних дана, а изузетно и за коришћење годишњег одмора у целости. У поступку ревизије утврђено је да директор Предузећа није доносио решења о коришћењу годишњих одмора у више делова из 2016. и 2017. године, а које су запослени користили до 30. јуна 2017. године, односно до 30. јуна 2018. године у трајању од једног до 20 радних дана. На основу усменог захтева запосленог и усменог одобрења непосредног руководиоца, запослени су користили други, трећи, четврти или пети део годишњег одмора, што није у складу са чланом 12. став 2. Колективног уговора код послодавца и чланом 75. став 2. и 3., а у вези са чланом 193. Закона о раду.

Чланом 12. став 2. Колективног уговора код послодавца, прописано је да се решење о коришћењу годишњег одмора доноси у електронској – писаној форми и доставља запосленом у складу са Законом.

Чланом 75. став 2. Закон о раду, прописано је да се решење о коришћењу годишњег одмора запосленом доставља најкасније 15 дана пре датума одређеног за почетак коришћења годишњег одмора. Ставом 3. овог члана прописано је да изузетно, ако се годишњи одмор користи на захтев запосленог, решење о коришћењу годишњег одмора послодавац може доставити и непосредно пре коришћења годишњег одмора.

Чланом 193. Закона о раду прописано да се запосленом у писаном облику достављају решења о остваривању права, обавеза и одговорности, са образложењем и поуком о правном леку.

2.1.2.2 Исказане мере исправљања

Прегледом Одазивног извештаја број 7139/2 од 19. децембра 2018. године, као и допуне Одазивног извештаја број 7139/3 од 28. децембра 2018. године утврђено је следеће:

У Одазивном извештају Предузеће је навело да су мере исправљања предузете и да директор, односно помоћник директора за правне послове по Пуномоћју бр. 3009/2 од 06.08.2014. године, запосленима који годишњи одмор користе у више делова, за сваки део годишњег одмора доноси решење о коришћењу годишњег одмора у складу са чланом 12. став 2. Колективног уговора Јавног комунално - стамбеног предузећа „Зајечар“, Зајечар и чланом 75. став 2. и 3., а у вези са чланом 193. Закона о раду.

У прилогу Одазивног извештаја, као и у прилогу допуна Одазивног извештаја Предузеће је доставило следеће доказе о предузетим мерама:

- 1) Решење о коришћењу годишњег одмора број 6286/3 од 19.10.2018. године, којим се запосленој Жаклини Миленковић одобрава коришћење другог дела годишњег одмора у трајању од 3 (три) радна дана почев од 13.11.2018. године до закључно са 15.11.2018. године;
- 2) Обрачун средстава за исплату зарада и других примања запослених (по чл. 121 з), коначни обрачун за месец новембар 2018. године за запослену Миленковић Жаклину, као доказ о обрачуну и исплати годишњег одмора у трајању од три радна дана;
- 3) Решење о коришћењу годишњег одмора број 6286/2 од 19.10.2018. године, којим се запосленом Љубиши Аврамеловићу одобрава коришћење годишњег одмора за 2018. годину у трајању од 27 радна дана почев од 01.11.2018. године до закључно са 07.12.2018. године;
- 4) Обрачун средстава за исплату зарада и других примања запослених (по чл. 121 з), коначни обрачун за месец новембар 2018. године за запосленог Аврамеловић Љубишу, као доказ о обрачуну и исплати годишњег одмора у трајању од 21-ог радног дана у месецу новембру 2018. године;
- 5) Решење о коришћењу годишњег одмора број 6286/1 од 19.10.2018. године, којим се запосленом Ненаду Ђорђевићу одобрава коришћење првог дела годишњег одмора за 2018. годину у трајању од 19 радних дана почев од 05.11.2018. године до закључно са 30.11.2018. године;
- 6) Обрачун средстава за исплату зарада и других примања запослених (по чл. 121 з), коначни обрачун за месец новембар 2018. године за запосленог Ђорђевић Ненада, као доказ о обрачуну и исплати годишњег одмора у трајању од 19 радних дана у месецу новембру 2018. године;
- 7) Решење о коришћењу годишњег одмора број 6573/1 од 05.11.2018. године, којим се запосленом Војиславу Траиловићу одобрава коришћење другог дела годишњег одмора за 2018. годину у трајању од 2 (два) радна дана почев од 07.11.2018. године до закључно са 08.11.2018. године;
- 8) Обрачун средстава за исплату зарада и других примања запослених (по чл. 121 з), коначни обрачун за месец новембар 2018. године за запосленог Траиловић Војислава, као доказ о обрачуну и исплати годишњег одмора у трајању од 2 (два) радна дана у месецу новембру 2018. године;
- 9) Решење о коришћењу годишњег одмора број 6573/3 од 05.11.2018. године, којим се запосленом Душку Тодориковићу одобрава коришћење трећег дела годишњег одмора за 2018. годину у трајању од 3 (три) радна дана почев од 05.11.2018. године до закључно са 07.11.2018. године;
- 10) Обрачун средстава за исплату зарада и других примања запослених (по чл. 121 з), коначни обрачун за месец новембар 2018. године за запосленог Тодориковић Душка, као доказ о обрачуну и исплати годишњег одмора у трајању од 3 (три) радна дана у месецу новембру 2018. године;
- 11) Решење о коришћењу годишњег одмора број 6688 од 09.11.2018. године, којим се запосленом Љубиши Павловићу одобрава коришћење другог дела годишњег одмора за 2018. годину у трајању од 3 (три) радна дана почев од 13.11.2018. године до закључно са 16.11.2018. године;
- 12) Обрачун средстава за исплату зарада и других примања запослених (по чл. 121 з), коначни обрачун за месец новембар 2018. године за запосленог Павловић Љубишу,

као доказ о обрачуну и исплати годишњег одмора у трајању од 3 (три) радна дана у месецу новембру 2018. године.

2.1.2.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.1.3. Рад дужи од пуног радног времена - прековремени рад

2.1.3.1 Опис неправилности

Прековремени рад запослени су обављали на основу усменог налога непосредног руководиоца, без доношења решења о обављању прековременог рада, што није у складу са одредбама члана 5. став 2. уговора о раду и члана 53. став 1., а у вези са чланом 193. Закона о раду. Чланом 5. став 2. уговора о раду које је директор Предузећа, у току 2016. године, закључио са запосленима, прописано је да је запослени обавезан да на захтев послодавца ради дуже од пуног радног времена у случајевима утврђеним Законом о раду и у другим случајевима у складу са захтевима процеса рада (прековремени рад) и да прихвати прераспodelу радног времена коју утврди послодавац. Чланом 53. став 1. Закона о раду, прописано је да је на захтев послодавца, запослени дужан да ради дуже од пуног радног времена у случају више силе, изненадног повећања обима посла и у другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран (у даљем тексту: прековремени рад).

У поступку ревизије, увидом у месечне обрачуне средстава за исплату зарада и других примања запослених и у евиденцију присутности на раду, утврђено је да су запослени у Сектору чистоћа (радник на припреми и утовару смећа, радник на чишћењу и прању улица, радник на радном месту возач и други) суботом и недељом у току 2017. године, на основу усменог налога непосредног руководиоца, радили дуже од пуног радног времена без доношења решења о прековременом раду, и поред тога што је чланом 193. Закона о раду прописано да се запосленом у писаном облику доставља решење о остваривању права, обавеза и одговорности, са образложењем и поуком о правном леку.

Након обављеног прековременог рада, на основу евиденције о присутности на раду, директор Предузећа је доносио решења о исплати прековременог рада, на основу којих је запосленима вршен обрачун и исплата прековременог рада.

2.1.3.2 Исказане мере исправљања

Прегледом Одазивног извештаја број 7139/2 од 19. децембра 2018. године, као и допуне Одазивног извештаја број 7139/3 од 28. децембра 2018. године утврђено је следеће:

У Одазивном извештају Предузеће је навело да су мере исправљања предузете и да директор, пре указане потребе за обављањем прековременог рада, доноси решења о прековременом раду у складу са захтевима процеса рада.

У прилогу Одазивног извештаја, као и у прилогу допуна Одазивног извештаја Предузеће је доставило следеће доказе о предузетим мерама:

- 1) Решење о прековременом раду број 6547 од 02.11.2018. године, којим се због изненадног повећања обима посла, а на предлог руководиоца Сектора „Чистоћа“, одређује прековремени рад у трајању од 8 часова у недељу 4. новембра 2018. године, запосленима: Славиши Селимовићу, на радном месту-возач, Радославу Петровићу, на радном месту-радник на припреми и утовару смећа, и Драгану Ђенићу, на радном месту-радник на припреми и утовару смећа.
- 2) Решење о исплати за остварене часове прековременог рада број 7314/7 од 14.12.2018. године, запосленом Славиши Селимовићу;
- 3) Обрачун средстава за исплату зарада и других примања запослених (по чл. 121 з), коначни обрачун за месец новембар 2018. године за запосленог Славишу Селимовића, као доказ о обрачуну и исплати прековременог рада од 4. новембра 2018. године;
- 4) Решење о исплати за остварене часове прековременог рада број 7314/8 од 14.12.2018. године, запосленом Радославу Петровићу;
- 5) Обрачун средстава за исплату зарада и других примања запослених (по чл. 121 з), коначни обрачун за месец новембар 2018. године за запосленог Радослава Петровића; као доказ о обрачуну и исплати прековременог рада од 4. новембра 2018. године;
- 6) Решење о исплати за остварене часове прековременог рада број 7314/9 од 14.12.2018. године, запосленом Драгану Ђенићу;
- 7) Обрачун средстава за исплату зарада и других примања запослених (по чл. 121 з), коначни обрачун за месец новембар 2018. године за запосленог Драгана Ђенића;
- 8) Решење о прековременом раду број 6740 од 15.11.2018. године, којим се због изненадног повећања обима посла, а на предлог руководиоца Сектора „Чистоћа“, одређује прековремени рад у трајању од 8 часова у недељу 18. новембра 2018. године, запосленима: Жељку Најдановићу, на радном месту-возач, Владици Пуловићу, на радном месту-радник на припреми и утовару смећа и Миодрагу Мустафићу, на радном месту-радник на припреми и утовару смећа.
- 9) Решење о исплати за остварене часове прековременог рада број 7314/1 од 14.12.2018. године, запосленом Жељку Најдановићу;
- 10) Обрачун средстава за исплату зарада и других примања запослених (по чл. 121 з), коначни обрачун за месец новембар 2018. године за запосленог Жељка Најдановића, као доказ о обрачуну и исплати прековременог рада од 18. новембра 2018. године;
- 11) Решење о исплати за остварене часове прековременог рада број 7314/2 од 14.12.2018. године, запосленом Владици Пуловићу;
- 12) Обрачун средстава за исплату зарада и других примања запослених (по чл. 121 з), коначни обрачун за месец новембар 2018. године за запосленог Владицу Пуловића, као доказ о обрачуну и исплати прековременог рада од 18. новембра 2018. године;
- 13) Решење о исплати за остварене часове прековременог рада број 7314/3 од 14.12.2018. године, запосленом Миодрагу Мустафићу;
- 14) Обрачун средстава за исплату зарада и других примања запослених (по чл. 121 з), коначни обрачун за месец новембар 2018. године за запосленог Миодрага Мустафића, као доказ о обрачуну и исплати прековременог рада од 18. новембра 2018. године.

2.1.3.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.1.4. Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова

2.1.4.1 Опис неправилности

Предузеће није усагласило Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова, са одредбама Закона о раду, иако је чланом 110. Закона о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“, број 75/2014), прописано да је послодавац дужан да правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова усагласи са одредбама овог закона у року до 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, а тај рок је истекао 27. септембра 2014. године.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова и радних задатака у Јавном комунално - стамбеном предузећу „Зајечар“ Зајечар број 3266 од 10. јуна 2016. године и у његовим изменама и допунама број 546 од 26. јануара 2017. године, Предузеће је у одељку – опис послова и радних задатака по организационим јединицама, услови за обављање одређених послова и потребан број извршиоца, за 26 радних места (од укупно 60), односно за 43% радних места одредило два степена стручне спреме, односно образовања у погледу услова за радно ангажовање на тим пословима, што није у складу са одредбама члана 24. став 3. Закона о раду и члана 6. став 1. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова.

Чланом 24. став 1. Закона о раду, прописано је да радни однос може да се заснује са лицем које има најмање 15 година живота и испуњава друге услове за рад на одређеним пословима, утврђене законом, односно правилником о организацији и систематизацији послова (у даљем тексту: правилник). Ставом 3. истог члана прописано је да за рад на одређеним пословима, изузетно, могу да се утврде највише два узастопна степена стручне спреме, односно образовања у складу са законом.

Чланом 6. став 1. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова, прописано је да у погледу стручне спреме за обављање послова и радних задатака по правилу се утврђује само један степен стручне спреме, а изузетно и два.

2.1.4.2 Исказане мере исправљања

Прегледом Одазивног извештаја број 7139/2 од 19. децембра 2018. године, утврђено је следеће:

У Одазивном извештају Предузеће је навело, да су мере исправљања предузете и да је в.д. директор донео Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова и радних задатака у Јавном комунално – стамбеном предузећу „Зајечар“ Зајечар, број 6918 од 23.11.2018. године, који је усклађен са одредбама члана 24. став 3. Закона о раду. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова и радних задатака у одељку – опис послова и радних задатака по организационим јединицама, услови за обављање одређених послова и потребан број извршиоца, од укупно 57 систематизованих радних места за три радна места, утврђена су два степена стручне спреме, односно образовања у погледу услова за радно ангажовање на тим пословима.

У прилогу Одазивног извештаја Предузеће је доставило следеће доказе о предузетим мерама:

- 1) Правилник о унутрашњој орагнизацији и систематизацији послова и радних задатака у Јавном комунално – стамбеном предузећу „Зајечар“ Зајечар, број 6918 од 23.11.2018. године;
- 2) Посебан део – опис послова и радних задатака по организационим јединицама, услови за обављање одређених послова и потребан број извршилаца, који је саставни део наведеног правилника.

2.1.4.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај, који је на основу захтева из Извештаја о ревизији правилности пословања у делу примене закона који регулишу обрачун и исплату зарада код Јавног комунално - стамбеног предузећа „Зајечар“ Зајечар за 2017. годину број: 400-3127/2018-06/7 од 30. новембра 2018. године, поднело Јавно комунално - стамбено предузеће „Зајечар“ Зајечар. Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације. Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су мере исправљања, описане у одазивном извештају који је поднео субјект ревизије Јавно комунално - стамбено предузеће „Зајечар“ Зајечар задовољавајуће.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић